

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/32/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014200383
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200383.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: P. O., narodený dňa XX. H. XXXX, bytom Q., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 5. decembra 2013 o znížení sumy invalidného dôchodku v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - II. z 9. apríla 2014 o jeho zrušení a rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X - I. z 9. apríla 2014 o znížení sumy invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/63/2014-24 zo dňa 4. decembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k.21Sd/63/2014-24 zo dňa 4. decembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom s poukazom na ustanovenie § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - II. z 9. apríla 2014, ktorým bolo v rámci autoremedúry zrušené rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 5. decembra 2013, ktorým bola navrhovateľovi podľa ustanovenia § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) znížená sumy invalidného dôchodku na sumu 194,10 Eur mesačne. Rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 9. apríla 2014 bol navrhovateľovi podľa ustanovenia § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona o sociálnom poistení od 10. februára 2014 znížený invalidný dôchodok na sumu 256,90 Eur mesačne po zmene percentuálneho vyjadrenia jeho zníženej pracovnej schopnosti z pôvodných 80 % pri vzniku invalidity na 60 %.

Krajský súd v Banskej Bystrici preskúmal označené rozhodnutia odporkyne v súlade s ustanovením § 250l ods.1, 2 O.s.p., vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s ich písomnými podaniami, s obsahom administratívneho spisu, s lekáorskými správami posudkových lekárov, ktorými bol posúdený zdravotný

stav navrhovateľa v čase vzniku jeho invalidity i pri aktuálnom posudzovaní jeho zdravotného stavu, so zdravotnou dokumentáciou navrhovateľa a dospel k presvedčeniu, že vo výroku označené rozhodnutia boli vydané v súlade so zákonom.

Krajský súd po citácii relevantných právnych predpisov v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že po oboznámení sa so zdravotnou dokumentáciou navrhovateľa a lekáorskými správami posudkových lekárov pobočky i ústredia Sociálnej poisťovne dospel k presvedčeniu, že záver o aktuálnom poklese pracovnej schopnosti navrhovateľa bol posudkovým lekárom ústredia Sociálnej poisťovne prijatý na podklade potrebných odborných lekáorských nálezov, ktoré zobral do úvahy komplexne a bez rozporov. Jeho posudkové stanovisko bolo podrobne, vecne a logicky zdôvodnené v súlade s objektívnymi vyšetreniami preukázanými aktuálnymi zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa a v rámci možností daných platnou právnou úpravou. Krajský súd nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by jeho závery spochybnila, preto si ich osvojil a pri posudzovaní vecnej správnosti označených rozhodnutí vychádzal z jeho záverov.

V nadväznosti na vyššie uvedené konštatoval, že správny orgán postupoval správne, keď v rámci kontrolnej lekárskej prehliadky posudzoval aktuálne zdravotné ťažkosti navrhovateľa, pretože už pri vzniku jeho invalidity sa predpokladalo zlepšenie jeho zdravotného stavu. Správne vychádzal z posudku posudkového lekára ústredia Sociálnej poisťovne, pretože je podľa § 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení kompetentným subjektom na posudzovanie zdravotného stavu poistencov pre účely ich invalidizácie a pre zhodnotenie konkrétnej percentuálnej miery ich zníženej pracovnej schopnosti v dôsledku dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu. S ohľadom na jeho odborné zdôvodnenie obsiahnuté v lekárskej správe z 13. marca 2014 správne považoval za jeho rozhodujúce zdravotné postihnutie ochorenie pečene, ktoré s ohľadom na zistený stupeň závažnosti, rozsah funkčného postihnutia, stav výživy a nutnosť dodržiavania diétného režimu správne zaradil pod príslušnú položku v rámci prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Priznaný pokles jeho pracovnej schopnosti na dolnej hranici možného percentuálneho rozpätia logicky a presvedčivo zdôvodnil v súlade s vyššie uvedenými posudkovými a zákonnými kritériami vyplývajúcimi z ust. § 71 ods. 4, písm. a) a b) zákona o sociálnom poistení. Podľa nich sa pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudzuje na základe lekáorských správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby, s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a na základe komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov. Prihliada sa na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a vychádza sa tiež z telesných, duševných a zmyslových schopností poistenca (ods. 3 cit. zákonného ustanovenia).

Z odborných lekáorských nálezov, ktoré navrhovateľ predložil na pojednávaní pred krajským súdom nevyplynul iný, resp. závažnejší stav jeho zdravotných ťažkostí oproti jeho zisteniu posudkovým lekárom ústredia, preto nepovažoval krajský súd za potrebné ich dodatočné posudkové vyhodnotenie. Z gastroenterologického nálezu vyplynulo, že nález je u navrhovateľa stabilizovaný, s nízkou virologickou aktivitou, s remisiou na PPI a s GERD. bez ezofagitídy. Aj podľa subjektívneho vyjadrenia sa navrhovateľ cíti dobre, bez zdravotných zmien, liečbu toleruje dobre, jeho hmotnosť je stabilizovaná. Zo sonografického nálezu vyplynulo zväčšenie pečene o 1,4 cm (t. j. menej než v čase vzniku invalidity) s fibróznymi zmenami v rámci základnej diagnózy, čo bolo zobrať do úvahy v rámci určenia stupňa závažnosti ochorenia.

Na základe takto zisteného skutkového stavu veci dospela odporkyňa k správne skutkovému záveru, že oproti času, keď bol navrhovateľ uznaný invalidným, došlo k zlepšeniu jeho zdravotného stavu tak, ako to bolo vyššie konkretizované. Následkom uvedeného došlo k zmene percentuálnej miery jeho zníženej pracovnej schopnosti, pretože aktuálne zodpovedajú zdravotné ťažkosti navrhovateľa zaradeniu pod inú položku v rámci prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení v porovnaní so stavom v čase vzniku jeho invalidity s možným percentuálnym vyjadrením jeho zníženej pracovnej schopnosti v rozpätí 60-70 %. Posudkový lekár náležite vyhodnotil priznaný pokles jeho pracovnej schopnosti pri aktuálne zistených zdravotných ťažkostiach na dolnej hranici možného percentuálneho rozpätia pri zohľadnení aj ďalších posudkových kritérií tak, ako to bolo vyššie uvedené. Odporkyňa dospela k správne

rozhodnutiu, keď po zistení zmeny v rozhodujúcich skutočnostiach znížila sumu invalidného dôchodku navrhovateľa tak, že pri aktuálnom výpočte jeho sumy zohľadnila zmenený percentuálny pokles jeho zníženej pracovnej schopnosti. Správne pristúpila k zníženiu sumy dôchodkovej dávky odo dňa nasledujúceho po dni, za ktorý už bol vyšší invalidný dôchodok vyplatený. Krajský súd preto jej rozhodnutie o znížení sumy invalidného dôchodku - I) z 9. apríla 2014 ako zákonné a vecne správne potvrdil. Za správne, vydané v súlade so zákonom považoval aj rozhodnutie II) z 9. apríla 2014, pretože ním odporkyňa v rámci zákonom povolenej autoremedúry vyplývajúcej z ust. § 217 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zrušila svoje predchádzajúce rozhodnutie z 5. decembra 2013, pretože bolo v súvislosti so zmeneným percentuálnym vyjadrením zníženej pracovnej schopnosti navrhovateľa posudkovým lekárom ústredia Sociálnej poisťovne nesprávne.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie. Napadol rozsudok v celom rozsahu. Podľa jeho názoru krajský súd nesprávne potvrdil napadnuté rozhodnutie odporkyne o znížení sumy jeho invalidného dôchodku napriek ťažkému progredujúcemu a nevyliciteľnému ochoreniu pečene a napriek iba miernemu zlepšeniu zdravotného stavu.

Poukázal na to, že odporkyňa navrhovateľovi znížila výšku invalidného dôchodku na sumu 256,90 Eur, čo je v rozpore s odôvodnením rozsudku, kde je uvedená suma 296,90 Eur mesačne.

Uviedol, že sa domáha zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 70 %.

Poukázal na neschopnosť zamestnať sa z dôvodu ťažkého ochorenia pečene, veku a spoločensko-ekonomickej situácie na trhu práce, pričom po ukončení pracovného pomeru u posledného zamestnávateľa, je invalidný dôchodok jediným príjmom aj napriek pretrvávajúcej snahe sa zamestnať.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 12. marca 2015, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené.

Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania.

Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie invalidného dôchodku od 22. marca 2010 žiadosťou z 1. marca 2010. Posudkovým lekárom sociálneho poistenia bol uznaný invalidným od 22. marca 2010 s 80 % poklesom jeho pracovnej schopnosti. Napadnutým

rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 5. decembra 2013 bola navrhovateľovi podľa ustanovenia § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona o sociálnom poistení od 10. februára 2014 znížená suma invalidného dôchodku na 197,10 Eur mesačne. Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Žiar nad Hronom, ktorý bol vypracovaný na základe kontrolnej lekárskej prehliadky je navrhovateľ od 18. októbra 2013 invalidný podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V uvedenom posudku, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť napadnutého rozhodnutia, posudkový lekár sociálneho poistenia odborne posúdil a vyhodnotil zdravotný stav navrhovateľa a zistené zdravotné postihnutie zaradil podľa Prílohy č. 4 k zákonu do príslušnej kapitoly.

Na základe podaného odvolania bol zdravotný stav navrhovateľa opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia dňa 13. marca 2014. Po podaní odvolania posudkový lekár na pobočke Sociálnej poisťovne svoje posudkové stanovisko zmenil, preto sa posúdením zdravotného stavu navrhovateľa zaoberal aj posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne, pracovisko Banská Bystrica. Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie vysunuté pracovisko v Banskej Bystrici zo dňa 13. marca 2014 je navrhovateľ od 18. októbra 2013 invalidný podľa ustanovenia § 71 ods.1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V posudku z 13. marca 2014 vychádzal popri vlastnom klinickom vyšetrení navrhovateľa z totožných odborných lekárskeho nálezov ako prvoposudzovateľ a na ich základe dospel k inému posudkovému záveru. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa označil ochorenie pečene ťažkého stupňa so zaradením pod kapitolu X., pol. 1, písm. c) v rámci prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení a pokles jeho pracovnej schopnosti vyjadril 60 %. Uviedol, že navrhovateľ so stredoškolským vzdelaním ekonomického smeru, t. č. nezamestnaný bol uznaný invalidným od 22. marca 2010 pre chorobu pečene s poruchou funkcie ťažkého stupňa, so závažným hromadením krvi v portálnom obeh, s pažerákovými varixami, s voľnou tekutinou v dutine brušnej a opakovanými krvácami pažerákových varixov. Bola rozvinutá ťažká chudokrvnosť z nedostatku železa. Stav musel byť opakovane riešený substitúciou krvi. Podrobil sa tiež ligácii pažerákových varixov v 4 sedeniach. Po liečbe hepatoprotektívami, diuretikami a antivirotikami došlo k zlepšeniu ochorenia prebiehajúcej chronickej hepatitídy typu B. V novembri 2013 gastroenterológ konštatoval nízku virologickú aktivitu ochorenia. Pažerákové varixy sú t. č. v klude, došlo k zlepšeniu krvného obrazu, nie je prítomná sekundárna chudokrvnosť, pretrvávajú len nižšie hodnoty krvných doštičiek, elevácia hepatálnych enzýmov a ľahko zvýšený celkový aj konjugovaný bilirubín. Uvedenému stavu zodpovedá priznaný percentuálny pokles jeho pracovnej schopnosti, pretože bolo preukázané zlepšenie jeho zdravotného stavu. Dolnú hranicu percentuálneho rozpätia posudkový lekár stanovil s ohľadom na dosiahnuté vzdelanie navrhovateľa a zlepšenie laboratórnych parametrov. Na rozdiel od prvoposudzovateľa naďalej určil za jeho rozhodujúce zdravotné postihnutie cirhózu pečene, ktorá vznikla pri chronickej vírusovej hepatitíde typu B a je jej následkom. Konštatoval, že iné závažné ochorenia, ktoré by podmieňovali navýšenie percentuálnej miery jeho zníženej pracovnej schopnosti navrhovateľ nemá.

Podľa ustanovenia § 70 ods. 1 zákona v znení neskorších predpisov poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod nepochybovať. Posudkoví lekári sociálneho poistenia na základe predložených lekárskeho nálezov a vlastných vyšetrení vyhodnotili, že zdravotný stav navrhovateľa neodôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Ostatné námietky navrhovateľa považoval odvolací súd za nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a na ktorého odôvodnenie zároveň poukazuje.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa zo zákona nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.